

Vážení přátelé,

dovolím si stručně vysvětlit motivy vedoucí mne ke kandidatuře na rektora VŠPJ a poté představím svůj program.

Proč kandiduji?

Domnívám se, že současná společnost by měla přehodnotit své celkové směřování. Krize hodnot, na nichž je lidské soužití postaveno, je hlubší, než si mnozí z nás uvědomují. Jádro vysokoškolské vzdělanosti tvoří podle mne dva opěrné body. První z nich (odbornost) je vcelku slušně rozvíjen a je třeba mu dále věnovat velkou pozornost. Druhý opěrný bod (vzdělanost) se však hroutí. Nelze nevidět to, jak naše společnost ztrácí všeobecný rozhled, mravní ukotvení a sklouzává k tvrdému prosazování osobních a okamžitých zájmů. Na tomto trendu se významně podílí škola tím, jak přistupují ke svému poslání. Naději pro znovuoživení kreativního přístupu k poznání a budování mravní integrity je třeba hledat právě ve vzdělání. Masmédia ani politici tuto práci vykonávat nemohou a především nebudou, rodiny mnohdy selhávají. Myšlenku dvou opěrných bodů dále vysvětlím ve svém programu.

Jak chci kandidovat?

Naše společnost potřebuje kultivaci debat a názorových výměn a vysokoškolské prostředí v tom musí být příkladem. Při volbě rektora se má jednat o soubor programů, nikoli osob. Jako sportovec nabízím představu utkání, před nímž i po němž si reprezentanti daného myšlenkového konceptu podají ruce, zápolí podle pravidel a ctí zásady fair play. Osobně pociťuji velký respekt ke komukoli, kdo se rozhodl kandidovat na takto komplikovanou a zodpovědnou funkci. Oběma dalším kandidátům přeji hodně zdarů.

Základní východiska

1) Prvním opěrným bodem je budování odbornosti. VŠPJ je nucena v této oblasti mobilizovat své síly. Bylo dosaženo mnoha úspěchů, zejména u akreditací studijních programů a oborů. Formální úspěchy je třeba také důsledně podpořit jejich poctivou realizací. Rovněž se daří propojovat stávající obory s praxí, to je tradiční devíza naší školy.

2) Druhým úkolem vysoké školy je poskytovat vzdělání ve skutečném slova smyslu. Především na bakalářském stupni je nutno vedle odbornosti usilovat o rozvoj kultivace a všestrannosti studentů. Je třeba vytvářet aktivní studentské pospolitosti. V nich se oproti běžné populaci projevuje vyšší míra vědění a poučenosti, ale také vyšší míra tolerance, ochoty vyslechnout jiný názor a schopnosti vést kultivovanou diskusi. To je jádrem vzdělanosti. Při absenci těchto atributů se naše společnost stane sdružením odborníků, avšak bez vlastního pevného názoru. Nemohu slíbit zastavení či obrácení tohoto viditelného trendu. Lze jej však brzdit a (v rámci daného prostoru) vytvořit prostředí založené na jiných hodnotách, než na těch, jež jsou nám zvenčí uměle vnucovány. Lidé často vzývají model dobře fungující firmy. Já však veřejnou vysokou školu za běžnou firmu nepovažuji.

Některé specifické programové body

1)) Vyvinout úsilí o zajištění stabilního pracovního prostředí, omezit diferenciaci (a hierarchizaci) pracovišť a podpořit souhru mezi nimi. Silněji podporovat mezioborové vazby (např. formou společných publikačních výstupů). Tím by se také měly stabilizovat stávající obory z pohledu jejich další udržitelnosti.

2) Redukovat směrníkový způsob řízení. Akademická půda potřebuje kreativní prostředí a myšlenkovou volnost. Ta se musí uzavřít před kriminalitou, extremismem a politizací. Dále však není žádoucí akademický prostor pod záminkou výhod uniformního pořádku jakkoli ořezávat.

3) Dostat do Jihlavy studentský vysokoškolský život. Jeho hlavními tahouny jsou kultura a sport. Škola pro to musí poskytnout podmínky a o dosažení tohoto cíle musí projevit zájem. Je třeba postavit její konkurenceschopnost na novém principu. VŠPJ nepředčí tradiční univerzity v odborné prestiži. Nebylo by důstojné ani prozíravé stavět konkurenční výhodu na tom, že studium by bylo pro studenty méně náročné svými odbornými a časovými nároky. Jihlava však má na základě své pozice středně velkého města konkurenční výhodu v potenciálu vytvořit svébytnou studentskou pospolitost a nabídnout studentům tři roky skutečného studentského života v prostředí, kde se všichni navzájem znají. V prostředí, kde studenti mají příležitost získat jazykové znalosti a kde je možnost sportovního a kulturního vyžití. Považuji za žádoucí v této oblasti plout proti proudu a získat tím konkurenční výhodu. Přirozená poptávka po lidskosti poroste, anonymita studentského prostředí na velkých vysokých školách se neúnosně zvyšuje. V době sociálních sítí lze takové renomé vybudovat relativně rychle, musí však být podloženožitými zkušenostmi studentů. Jde o jednu z účinných cest, jak zajistit dlouhodobě silný zájem uchazečů o studium a tím i stabilní a dobré pracovní podmínky pro zaměstnance školy. Víím, že je zde hodně skeptiků, ale nevidím jinou cestu, než to alespoň zkusit.

Konkrétní cíle

- 1) Otevřít debatu o třech nových možných studijních oborech na VŠPJ: a) technicky zaměřený obor v návaznosti na již dříve existující záměr akreditovat strojírensky založený obor b) obor zaměřený na podporu aktivního pohybu s vazbou na náš akreditovaný obor Cestovní ruch c) humanitní obor orientovaný na kulturně historické studie. Tyto tři koncepty mají určitý racionální základ a u každého existuje rovněž řada překážek. Je však třeba takovou vizi mít, pracovat na ní a překážky odstraňovat postupně.
- 2) Pokusit se o akreditaci magisterského studia některých oborů v souvislosti s plánovanými habilitacemi příslušných kmenových pracovníků školy a akreditovat kombinovanou formu studia u oborů AI a ZSP.
- 3) Urychlit nalezení obecně přijatelného modelu kvantifikace tvůrčí činnosti. Vyšší míra podpory započitatelných výstupů (zejména publikačních) bude objektivně nevyhnutelná. Je však třeba uměřenosti, aby nedošlo k nebezpečně působící preferenci formální stránky výstupů před stránkou obsahovou.
- 4) Věnovat pozornost financování života školy. Škola se bude potýkat s úbytkem studentů. Méně studentů může logicky znamenat méně zaměstnanců. To je třeba přiznat a zatím jsem to nikoho nahlas říci neslyšel. Čelit tomuto dopadu lze: a) rozšířením spektra bakalářských oborů a akreditací těch magisterských b) zvýšenou kvalitou započitatelných vědeckých výstupů c) alternativními zdroji financování. U bodu c) je třeba zmínit různé typy projektů, které představují nezanedbatelný zdroj finančních prostředků pro školu i pro její zaměstnance. To je v zásadě správné. Prioritou zde však musí být smysluplnost a poctivost. Tam, kde tomu tak zcela není, je třeba dát přednost střídmosti a vidiny snadno, avšak pochybně získaných prostředků se raději vzdát.
- 5) Posílit dobré vztahy mezi jednotlivými pracovišti (např. mezi oborovými a neoborovými katedrami). Podporovat vytvoření atmosféry vzájemného porozumění akademických a provozních pracovníků a budování pocitu sounáležitosti u obou skupin zaměstnanců. Usilovat o vybudování prostředí, ve kterém bude vztah učitele a studenta založen na vzájemné úctě a respektu, v němž je vyučující přirozeným partnerem studenta při řešení případných studijních problémů v daném předmětu.
- 6) Najít odpovídající prostory pro kulturní zázemí a podpořit založení a další existenci studentského kulturního klubu a studentského časopisu. Hledat cestu k větší podpoře systému sportovních aktivit. Postupně zajistit škole alespoň jedno kryté a jedno venkovní sportoviště. To je důležité pro restartování významné oblasti studentského života na VŠPJ. Není třeba budovat nákladně, jde tu o funkčnost.
- 7) Provést revizi stávajících směrnic, proškrtat v nich vše, co není přínosné a snížit jejich počet na nezbytné minimum. Zastavit unifikaci pracovního prostředí, ustoupit od trendu preference jednoduchých restriktivních opatření. Otevřít diskusi o současném striktním vymezení míry povinnosti účasti studentů na přednáškách a cvičeních, kde se například nabízí dát větší prostor k rozhodnutí garantům předmětů.
- 8) Vybudovat a posílit fenomén, který lze označit jako „duch školy“. Vedení školy by mělo intenzivně podporovat pestrost mimovyučovacích studentských aktivit a vytvořit stimuly pro jejich nastartování.
- 9) Dále podporovat odborný růst stávajících pracovníků a získat i nové kvalitní odborníky, kteří pomohou naplnit kritéria akreditačních komisí. Skutečně ambiciózní jedince, kteří mohou být velmi prospěšní právě při získávání finančních zdrojů a při plnění tvůrčích výstupů, je nutno zapojit a patřičně ocenit, ale současně nepřipustit, aby osobní ambice jednotlivců určovaly hlavní nasměrování školy.
- 10) Rozvíjet mezinárodní kontakty a hledat v nich vědeckou, odbornou, poznávací i lidskou smysluplnost (nikoli však možnost utracení dostupných finančních prostředků). V souvislosti s tím promyslet další cesty, jak využít jazykový potenciál, který zde (i díky historii školy) máme.

Shrnutí

Považuji za nutné pokračovat ve všech započatých aktivitách a dostát všem stávajícím závazkům. Současně je třeba vyhodnotit jejich smysluplnost, přiznat chyby a všechna příští rozhodnutí činit s ohledem na podstatu našeho konání. Nedomnívám se, že by řešením mohly být nějaké dramatické personální změny. Je žádoucí co nejlépe využít zkušeností a škole prospěšných schopností stávajících zaměstnanců včetně členů vedení školy. Kormidlem je tedy třeba spíše pootočít. Ve směru k firmám produkujícím certifikáty stojí kolona, vody veřejně vzdělávacích institucí jsou o poznání volnější. Cíle, jež jsem popsal, jsou dosažitelné a nepředstavují žádný revoluční zásah, pouze si nárokují změnu způsobu myšlení a vynaložení určitého (někdy i nezištného) úsilí. Rozhodně však vyžadují odvahu a víru, dvě ctnosti, které naše společnost postavila do muzejní vitríny. Věřím, že tam někde stále ještě jsou a čekají.